

[Portada](#)

[Notícies](#)

[Llibres](#)

[Cinema](#)

[Còmic](#)

[TC en ficció](#)

[Opinió](#)

[Relat](#)

[C\(F\)urts](#)

[Bestioles](#)

X

<u>Web de la SCCFF</u>
<u>Els Butlletins</u>
<u>El Bloc</u>
<u>El Fotobloc</u>
<u>Facebook</u>
<u>Escriu-nos</u>

BUTLLETÍ ELECTRÒNIC DE LA SOCIETAT CATALANA DE CIÈNCIA-FICCIÓ I FANTASIA

Tardor de 2012. Número 33

EDITORIAL

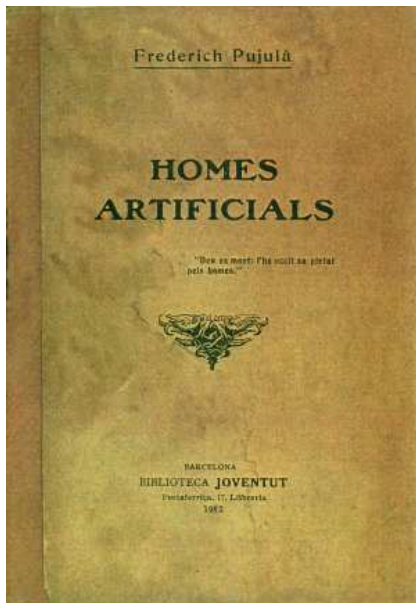
Pere Calders, la ratlla i el desig

El dia 29 d'aquest mes de setembre farà cent anys que va néixer Pere Calders, i per això durant tot l'any hi ha programades diverses commemoracions. L'Ajuntament de Barcelona i la conselleria de Cultura del govern de la Generalitat de Catalunya han impulsat l'Any Sales, Calders i Tísner, en ocasió del centenari de tots tres. La Universitat Autònoma ha organitzat el II Simposi internacional Pere Calders i el seu temps, s'han fet espectacles teatrals a partir dels seus textos, com *Invasió subtil i altres contes* de Víctor Álvaro a l'Almeria Teatre, *La màgia de Calders* d'Imma Colomer al Museu Marès, *Taula rodona* (obra inèdita i inacabada) i *Firduqui* de Martina i Dolores Vilarasau a Sant Cugat del Vallès i *Raspall* del Teatre Nu al Festival Grec, i sobretot s'han reeditat i posat en circulació alguns dels seus llibres, com ara *Tots els contes* a Labutxaca.

El butlletí 31, la primavera passada, el vam dedicar a Avel·lí Artís-Gener. En aquest d'ara, variat com toca i una mica escapçat per causa de l'estiu, volem oferir un record agraït a Pere Calders. I també voldríem recomanar un retorn a la lectura dels seus textos, potser per espolsar-ne les serpentes i els paperets que de vegades els han emmascarat. Pere Calders és ben sovint el cronista de la veritat oculta, el narrador d'allò ver però inexplicable, com aquell seu personatge que es preguntava "fins a quin punt em sentia poeta o agrimensor?", al límit entre la ciència i la ficció, entre la ratlla i el desig.

NOTÍCIES

Cent anys de llibres de ciència-ficció en català

El dimecres 12 de desembre, a dos quarts de vuit del vespre, tindrà lloc a l'Aula d'escriptors de l'Ateneu Barcelonès (Canuda, 6, 5è, Barcelona) l'acte de commemoració del centenari de la publicació d'*Homes artificials* de Frederic Pujulà i Vallès, la primera novel·la catalana de ciència-ficció.

El butlletí vinent, el darrer de l'any, el dedicarem a commemorar el centenari. Mentrestant podem avançar que a l'acte de l'Ateneu, organitzat per la SCCFF amb la col·laboració del Pen-Club català, i el suport de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i la Institució de les Lletres Catalanes, participaran Joaquim

Martí i Mainar, curador de l'edició actual de la novel·la i expert en Pujulà, i Víctor Martínez-Gil, estudiós de la literatura fantàstica catalana, tots dos professors de literatura catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona. També està previst que hi assisteixi el fill de l'autor, Frederic Pujulà i Mas.

La novel·la *Homes artificials*, publicada inicialment el 1912, ara la podem llegir al volum número 23 de la col·lecció "Ciència-ficció" de Pagès editors, que també inclou el relat "El codi de la no-llei, o el radical doctor Pastetes i el sopar de la marquesa intel·lectual" (1904), precedent de la novel·la, juntament amb un estudi de l'autor i l'obra, a càrrec de Joaquim Martí.

*****

El VL Festival de cinema fantàstic a Sitges

La quaranta-cinquena edició del Sitges, Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya, tindrà lloc del 4 al 14 d'octubre de 2012 amb l'amenaça d'un imaginari apocalipsi al cartell. Obrirà el certamen la producció catalana *El cuerpo* d'Oriol Paulo, un *thriller* psicològic protagonitzat per Belén Rueda, José Coronado, Hugo Silva i Aura Garrido, amb producció de Rodar y Rodar, Antena 3 Films, Televisió de Catalunya i Canal +, distribuïda per Sony Pictures Releasing.

El cinema català participarà també a la secció oficial del festival amb dos títols, que ofereixen una faula fantàstica a partir de la guerra civil: *Insensibles* de Juan Carlos Medina, amb Àlex Brendemuhl de protagonista, i *El bosc* d'Óscar Aibar, basat en el conte del mateix títol d'Albert Sánchez Piñol, del llibre *Les edats d'or* (2001), que l'autor mateix ha adaptat per a la gran pantalla, i que protagonitza l'actor nord-americà Tom Sizemore.

La secció oficial oferirà un ventall variat de la collita fantàstica de l'any. Entre d'altres, *Cosmópolis* de David Cronenberg, protagonitzat per Robert Pattinson i basat en la novel·la de Don DeLillo; *Holy Motors* de Leo Carax, un homenatge a l'imaginari cinematogràfic europeu; *Flying Swords of Dragon Gate* de Tsui Hark, un dels grans èxits de l'any a la Xina, i *Chained* de Jennifer Lynch, directora del film que obtingué el premi a la millor pel·lícula en el festival de l'any 2008.

En altres apartats, es presentaran la comèdia de ciència-ficció, gran èxit del festival de Sundance, *Safety no Guaranteed* de Colin Trevorrow, l'apocalíptica i violentíssima *The Day* de Douglas Aarniokoski, i altres apocalipsis coreanes. Trobareu tota la programació i podreu comprar entrades a sitgesfilmfestival.com.

*****

Musicals futuristes al TNC

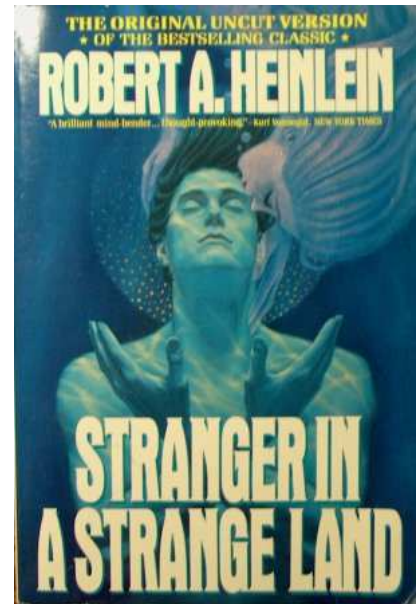
Dins la temporada 2012-2013, el Teatre Nacional de Catalunya presentarà, del 12 de desembre de 2012 al 6 de gener de 2013, el musical *Viatge a la Lluna* de Josep M. Espinàs i Xavier Montsalvatge, que al butlletí anterior comentàvem que s'anava representant per diversos escenaris durant l'any del centenari del compositor, ara ampliat amb una segona part, ja situada a la Lluna, de Pau Miró i Albert Guinovart.

També, del 8 de març al 7 d'abril, els caps de setmana hi podem veure el musical *La dona vinguda del futur*, amb text de Marc Rosich i música de Guille Milkyway. La foto de David Ruano que il·lustra la notícia ja dóna idea de la font d'inspiració: la família de l'Albert, per un accident domèstic, s'han tacat tots, i sort de la veu salvadora d'un anunci de detergent a la televisió, amb la dona que ve del futur per ajudar-los. El problema es presentarà quan la dona del futur queda atrapada al present, i caldrà trobar la manera de tornar-la al seu temps.

*****

Llibres que han conformat Amèrica

A la Biblioteca del Congrés, a Washington, el 25 de juny es va inaugurar l'exposició "Books that Shaped America", els llibres que van formar Amèrica, exposició que es clourà el 29 d'aquest setembre. Com explicava el director de la biblioteca, James H. Billington, "no hem pretès elaborar un registre dels millors llibres nord-americans, tot i que alguns ho són, sinó d'aquells que ens han influenciat la vida".

Entre els vuitanta-vuit títols seleccionats hi ha des de les observacions sobre l'electricitat de Benjamin Franklin (1751) fins a *La doble hèlix* de James D. Watson (1968), des del *Walden* de Thoreau (1854) fins a una guia dels alcohòlics anònims per a deixar la beguda (1939) i des de la gramàtica de l'anglès nord-americà de Webster (1783) fins a l'autobiografia de Malcolm X (1965). Hi trobem *Cosmos* de Carl Sagan (1980) i, entre les joies literàries, autors de literatura fantàstica (Washington Irving amb la llegenda de Sleepy Hollow, 1820) i autors que van configurar la primitiva ciència-ficció, com Nathaniel Hawthorne, Mark Twain, Jack London i Edgar Rice Burroughs.

De les dues obres del gènere, no sorprèn trobar-hi *Fahrenheit 451* (1953) de Ray Bradbury, una obra que llegida ara encara aporta reflexions pertorbadores; la sorpresa, agradable i reconfortant, és clar, és trobar-hi *Estranger en terra estranya* (1961) de Robert A. Heinlein. Tota una invitació a tornar a un autor no prou justament considerat.

*****

"Ciència-ficció" de Pagès editors arriba al núm. 25

La col·lecció "Ciència-ficció", l'única del gènere en català, que edita des de Lleida Pagès editors, ha arribat al número 25 amb *Els fills de l'atzar*, de l'escriptora barcelonina establerta des de fa trenta anys a Mèxic que signa

Blanca Mart. L'obra original, *La era de los clones*, havia estat editada a Mèxic el 1998, en una versió reduïda. Amb vista a la traducció, que ha dut a terme

Pilar Daniel, el text ha estat retocat i ampliat.

La col·lecció, que té previst arribar al núm. 26 abans de final d'any, amb la publicació de la novel·la guanyadora del premi Manuel de Pedrolo, Ciutat de Mataró, va aparèixer el gener de l'any 2000, i per tant ha mantingut una mitjana de dos títols l'any, periodicitat que es proposa de mantenir.

En aquests tretze anys, la col·lecció ha donat a conèixer dotze obres d'autors catalans actuals, de Ricard de la Casa, Miquel Barceló, Jordi de Manuel, Jordi Solé i Camardons, Carme Torras i Jordi Font-Agustí, entre d'altres; ha recuperat cinc "clàssics" cabdals catalans, com Manuel de Pedrolo, Antoni Ribera, Pere Verdaguer, Montserrat Julió i Frederic Pujulà, i ha traduït vuit autors imprescindibles, de Jules Verne, els germans Strugatski i Brian Aldiss a Orson Scott Card i Ian Watson.

Amb constància i humilitat, "Ciència-ficció" ha esdevingut a hores d'ara una col·lecció imprescindible per a qualsevol afeccionat al gènere.

*****

XIV premi de ciència-ficció Manuel de Pedrolo, Ciutat de Mataró

El jurat del premi de narrativa de ciència-ficció Manuel de Pedrolo, Ciutat de Mataró, format per Miquel Barceló com a president, A. Munné-Jordà en representació de Pagès editors, Montserrat Galícia a proposta de la SCCFF, Jordi Dòria i Antoni Segarra a proposta de les Trobades de ciència-ficció de Mataró, amb Cristina Miquel, directora de la Biblioteca Pompeu Fabra, de Mataró, com a secretària, ha decidit el veredicta a principi de setembre. En espera que l'Ajuntament de Mataró el faci públic, us recomanem que estigueu atents al nostre bloc. Des del butlletí de la SCCFF felicitem el guanyador.

Convocat per l'IMAC de l'Ajuntament de Mataró des de 1997, i amb el suport de Pagès editors, l'obra serà publicada per Pagès editors dins la col·lecció "Ciència-ficció".

La convocatòria anterior del premi va ser la de 2010, i el premi va ser atorgat a l'obra *La febre del vapor* de Jordi Font-Agustí.

*****

Premi Ictineu

Acabada la primera fase de votacions, els finalistes dels III premis Ictineu són:

Millor novel·la fantàstica publicada en català: *El prodigi* de Gerard Guix (Estrella Polar), *La febre del vapor* de Jordi Font-Agustí (Pagès editors), *L'enginy* de Gerard Guix (Estrella Polar), *Ullals* de Salvador Macip i Sebastià Roig (La Galera) i *Un intrús a l'estany* de Joan Marcé (Edicions 62).

Millor novel·la fantàstica traduïda al català: *1Q84* d'Haruki Murakami (Empúries), *Allà on canten els arbres* de Laura Gallego (Cruïlla), *El nom del vent* de Patrick Rothfuss (Plaza & Janés), *Joc de trons* de George R.R. Martin (Alfaguara), *L'àngel perdut* de Javier Sierra (Planeta) i *Llegat* de Christopher Paolini (Roca Editorial).

Millor conte fantàstic escrit en català: "El tumberú" de Shaudin Melgar-Foster ("La Lluna en un cove", 36), "Entropia minvant" de Joaquim Casal ("La Lluna en un cove", 28), "Excés de feina" d'Anna Maria Villalonga ("La Lluna en un cove", 31), "Isabel" d'Anna Maria Villalonga ("La Lluna en un cove", 35) i "Penjada en una altra forca" de Joaquim Casal ("La Lluna en un cove", 36).

Millor conte fantàstic traduït al català: "Dona'm whiskey" de Juan Miguel Valitutti ("Catarsi", 6), "Dos actors i un paper" de Théophile Gautier ("La Lluna en un cove", 35), "El literomàntic" de Ken Liu ("La Lluna en un cove", 27), "El millor dels noms" de Néstor Darío Figueiras ("Catarsi", 6), "L'alquimista" de H.P. Lovecraft ("La Lluna en un cove", 28) i "Reunió de la mancomunitat de veïns" de Néstor Darío Figueiras ("Catarsi", 6).

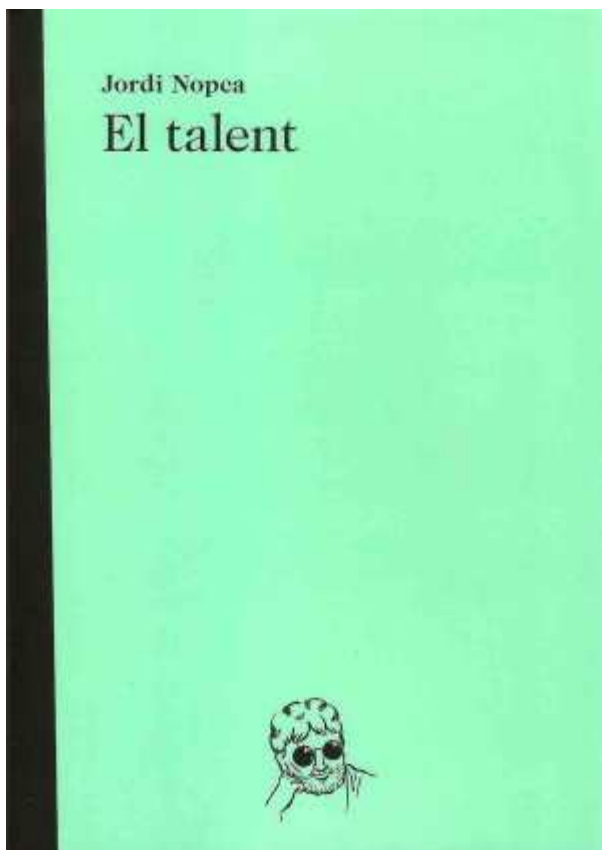
Ara s'engega la segona fase del premi, en què els integrants de la SCCFF i els membres de les Ter-Cat (s'entén com a membres actius qualsevol persona que hagi participat en alguna Ter-Cat els darrers dos anys a l'Hospitalet de Llobregat, Barcelona, Sant Boi de Llobregat, Granyena de les Garrigues, Calafell, Granollers, etc., o a la propera a Vic el dia 23 de setembre). La votació es tancarà el 31 d'octubre, i podreu trobar el formulari de votació i la informació que necessiteu al web del catarsi:

<http://revistacatarsi.wordpress.com/>

Els III premis Ictineu seran lliurats a la sala d'actes de la Biblioteca Tecla-Sala de l'Hospitalet de Llobregat el proper 26 de novembre a les dotze del migdia. Tothom hi és convidat.

Felicitats a tots els finalistes!

LLIBRES

El talent

de Jordi Nopca

"Cicuta", 3, Labreu edicions, Barcelona, març 2012.

Jordi Nopca (Barcelona, 1983), redactor cultural del diari "Ara", ha debutat com a novel·lista amb aquesta "història, en quatre parts i un epíleg semiconclusiu, d'una recerca esbojarrada, a mig camí de la ciència-ficció i el realisme costumista".

La Júlia, periodista per lliure, i en Marco, petit traficant, són una parella de vint-i-cinc anys

que van fent la viu-viu amb l'ajut dels pares i decideixen muntar una editorial, Edicions del Cocodril. Tenen notícia que un savi alemany ha inventat una màquina de detectar talents literaris i altres paràmetres, com la comercialitat de les obres, n'encarreguen el robatori d'un dels prototips i se'n van a provar-lo a Portugal. Allà viuen un seguit d'aventures trepidants, cercant talents potencials i fugint de la persecució dels sicaris d'altres editors, que també han robat prototips però no els saben fer servir: és el guix de la novel·la, l'aventura de ciència-ficció. La tornada a casa, a "un món impregnat de realisme i quotidianitat", és la decebedora dosi de realisme costumista: "El món aventurer del nostre viatge s'ha perdut pel camí." Encara sort que l'única "ciència-ficció que ens queda [...] és el detector de talent", però ens esperen noves revelacions, i la redempció per la literatura, que farà que s'escrigui el llibre que llegim.

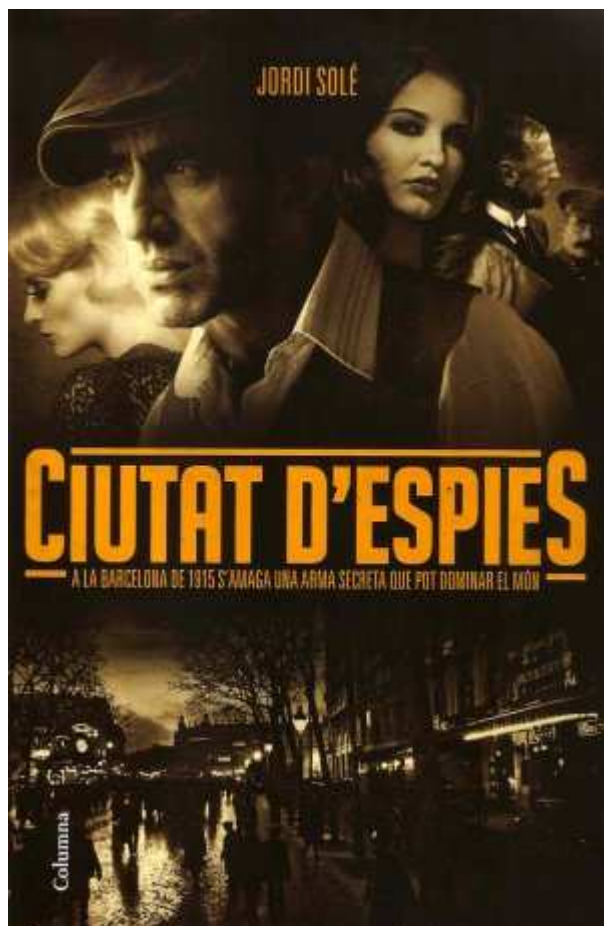
Amb una devoció per la literatura i un coneixement literari ben evidents, Jordi Nopca

presenta en aquesta novel·la una actitud paral·lela a la de Rusiñol a *Ocells de pas*, que contraposava el món fantasiós del circ a la grisor de la vida al poble, condemnat a "viure en prosa". Però, en lloc de l'amarga contraposició entre poesia i prosa, Nopca presenta una fresca oposició entre ciència-ficció i realisme, en una lectura que és ben d'agrar.

amj

*****

Ciutat d'espies

de Jordi Solé

"Clàssica", 926, Columna edicions, Barcelona, març 2012.

Com en el llibre de Jordi Nopca, aquí també tenim un invent fabulós i les corredisses que origina la seva possessió. En aquest cas, retrocedim als anys de la guerra europea. Un científic croat (pàg. 50) o txec (pàg. 317) que treballava a l'empresa d'Edison ha inventat un sistema "d'obtenir energia creant poderoses alteracions en el camp elèctric natural de la Terra" i un seu col·laborador suec n'ha desplegat una versió militar, el Martell de Thor, amb què ha obtingut una arma d'un

poder tan sensacional que qui la posseeixi podrà guanyar la guerra. El suec, per afinitats polítiques, l'ha ofert al govern rus, i Barcelona és la ciutat on ha de tenir lloc el traspàs dels plànols als agents tsaristes. Però els serveis secrets prussià, francès i anglès, i fins agents bolxevics, també hi estan interessats, i d'aquí arrencarà l'acció.

Jordi Solé (Sabadell, 1966) ha construït una obra d'acció i persecucions, amb fons *steampunk* i aire de novel·la sofisticada europea com pretenien fer Trabal i Soldevila abans de la guerra. La idea ens pot fer pensar en el conte "El llamp blau", que el 1935 Joaquim M. de Nadal situava a les envistes de la guerra europea, també amb les desgràcies d'un científic que havia inventat una arma terrible que aprofitava les forces naturals, conte que Solé no té per què conèixer, i en tot cas això no voldria dir res. Per la informació que dona la novel·la mateixa, reprenem personatge i situacions de la seva

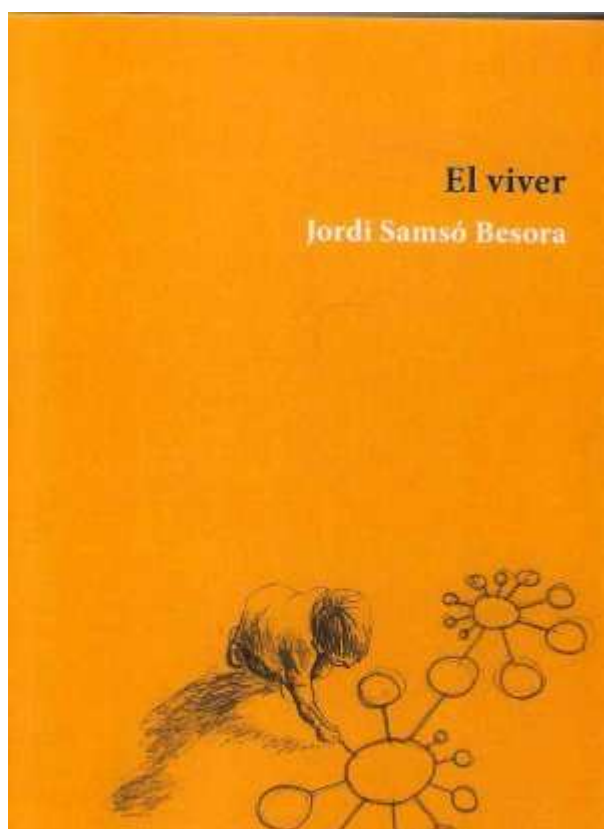
anterior *Barcelona Far West*, i l'autor hi demostra una gran imaginació a l'hora d'embolicar la troca, resoldre situacions complicant-les encara més, i amb la mateixa habilitat introdueix nous personatges com n'elimina sense contemplacions: en un moment de l'obra el narrador afirma que hi ha bales per a tots.

En una situació normal la novel·la de Jordi Solé seria una magnífica mostra de literatura de consum multitudinari, de quiosc, i l'autor tindria un contracte per a fer-ne una de nova cada any o cada sis mesos. Ara i aquí es publica amb tapa dura i sobrecoberta envernissada, tot i que els editors no han estat igualment curosos en tots els aspectes. L'autor maneja una quantitat impressionant d'informació, i no és en demèrit seu que hauríem agraït de l'editorial una mínima inversió en correcció, que hauria evitat alguns anacronismes i inadvertències (un pany engreixat, un home acabat d'anomenar cap de servei, acceptaves sí o sí dit a l'època de Prat de la Riba...). És d'agrair l'esment a l'astrònom Comas Solà, encara que la referència no sigui exacta; diu que una taverna del Paral·lel es diu així perquè "El físic, client habitual, li va posar aquell nom quan va descobrir que un dels paral·lels geogràfics passava pel bell mig del local": en tot cas, el paral·lel geogràfic hauria passat pel bell mig de tots els locals del carrer, atès que és tota la via la que segueix l'orientació llevant-ponent.

Detalls fàcilment esmenables que no desmereixen una apreciable i recomanable novel·la d'acció.

amj

*****

El viver

de Jordi Samsó Besora

"Col·lecció accent obert", Setzevents editorial, Catalunya, febrer 2012.

Convé mantenir la vella pràctica de resseguir tots els prestatges de les llibreries si volem anar trobant els llibres de les editorials minoritàries, i fins els que es publiquen en les noves formes híbrides semiprofessionals, com és el cas d'aquest volumet, editat per Setzevents comunicació i cultura, amb

Ilicència Creative commons i denominacions de llibre ètic, sense ànim de lucre i voluntat de defensa ambiental. Una lloable voluntat ideològica que no hauria d'estar renyida amb

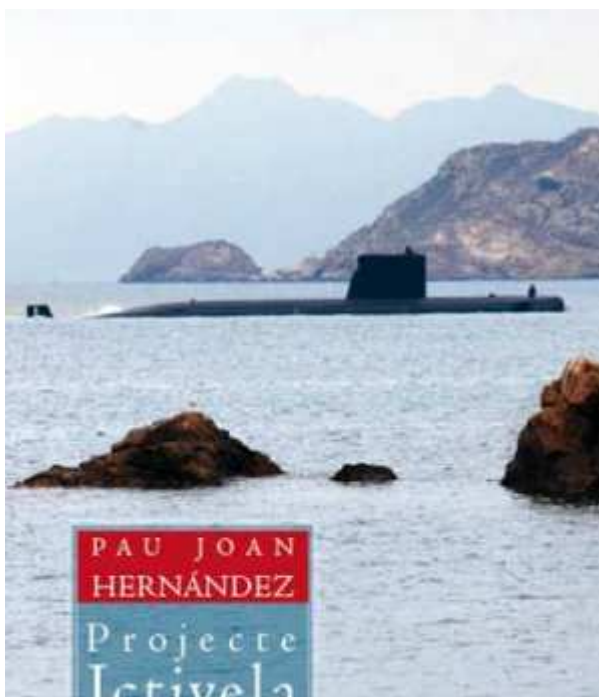
una certa exigència de correcció i presentació, al contrari, però diuen qui fa el que pot... Suposo que l'esperit crític i l'exigència del lector tampoc no han de ser els mateixos que davant els productes de les editorials convencionals, tot i que tant els uns com els altres et facin passar per caixa.

La breu novel·la de Jordi Samsó Besora (Manresa, 1970), metge amb dedicacions artístiques, reprèn el vell tema de presentar la història de la humanitat com un producte de l'actuació d'uns externs que intervenen directament, fecundant femelles terrícoles, o per altres mitjans més indirectes, fins a aconseguir transformar els humanoides inicials en una humanitat "unida per un sentit comú de pertinença". Entremig, totes les figures històriques, tothom que ha fet alguna cosa destacable, han actuat seguint el dictat d'uns quídams externs que també s'han ocupat de bastir qualsevol construcció que tingui un mínim de criteri geomètric. Tanmateix aquests externs no estan tan units com semblava, i dues faccions pugnen per dominar la humanitat amb la seva influència.

El relat agafa des dels caçadors troglodites fins a una fi del món en un futur no gens llunyà, a la qual sobreviu una humanitat renovada, passant per tota la panòpia d'abduccions, atlants, intervencions extraterrestres, quimeres conspiratives, falòrnies sobre la llengua basca i profecies de compliment obligat.

amj

*****

Projecte Ictivela

de Pau Joan Hernández

"Butxaca. Viatge i aventura", 6, Edicions del Roure de can Roca, la Garriga, maig 2012.

Aquesta novel·la de Pau Joan Hernández ja havia estat editada l'any 1992 a la col·lecció

"El Brot Jove" de l'editorial Pòrtic. Ara, vint anys després, Edicions del Roure de Can Roca, una petita editorial de la Garriga, dirigida per Josep-Francesc Delgado i Hermínia Mas, n'ha editat una versió revisada i actualitzada per l'autor.

Projecte Ictivela és una novel·la de ficció a l'estil de Jules Verne, al qual Pau Joan Hernández ret un clar homenatge.

A la novel·la s'expliquen els preparatius i el viatge extraordinari d'un submarí mogut per veles i plaques solars, que anirà de Vilanova i la Geltrú a Finlàndia. La dificultat dels preparatius en la fase prèvia del viatge i les relacions entre els diferents personatges, amb discussions sobre el projecte, centren una bona part de la novel·la.

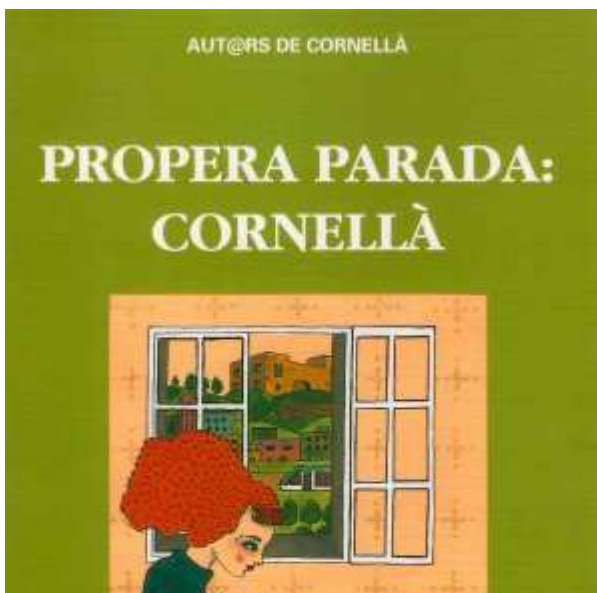
Projecte Ictivela conté informacions, de nocions i coneixements pràctics sobre la navegació i els submarins, i aquest aspecte la fa doblement interessant. Val a dir, però, que aquestes informacions no són mai complicades o carregoses i estan ben dosificades al llarg de tota la narració.

Escrita amb un bon ritme narratiu i ben estructurada, a la novel·la, protagonitzada per una colla d'amics, no li falten emocions, aventures i intriga per a satisfer qualsevol lector.

Celebrem aquesta nova edició de la novel·la de Joan Pau Hernández, que recomanem als amants de la ciència-ficció científica.

MG

*****

Propera parada: Cornellà

d'Aut@rs de Cornellà

"Llibres de l'Avenç de Cornellà", 15,
Cornellà de Llobregat, abril 2012.

Al llarg de l'any es publiquen molts llibres col·lectius de narracions, que no obtenen una difusió general: de l'AJELC, de l'Escola d'escriptura de l'Ateneu, del Consell cultural de les valls d'Àneu, del Col·legi d'Advocats,

dels premis Àncora, Vent de Port, Mercè Rodoreda de Molins de Rei, de Calldetenes, de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, de Salou, o com aquest de L'Avenç de Cornellà, que tanmateix va ser capdavanter en vendes el Sant Jordi passat a la seva població. I sovint, si els llegim amb un cert instint depredador, hi trobem algun relat adscriuible al gènere fantàstic.

En aquest cas, entre el gruix de relats realistes i testimonials, dels quals destaquen "Cruixit" de Jorge Gamero o el fragment de la novel·la *El rellotge del pont d'Esplugues* d'Ignasi Riera, trobem "Cornellà: cruïlla d'acollida" de Josep Nadal i Tuset, que duu la crònica fins al Cornellà de l'any 2040, i "Llençols blancs" de Griselda Martín Carpena, text narrat per una morta. Dins el camp més específicament de gènere, a més del bon plantejament policíac del conte "El jaqué" de Margarita Espuña, aquí ens correspon comentar "Ramon, Ramona" de Montserrat Galícia, l'autora més prolífica de la ciència-ficció catalana.

La dedicatòria "A la Virginia i a la Maria-Aurèlia", sota el títol "Ramon, Ramona", ja ens hauria d'alertar. Efectivament, Montserrat Galícia reprèn l'esquema de l'*Orlando* (1928) de Virginia Woolf, que el 1971 Maria-Aurèlia Capmany va adaptar a *Quim/Quima*, "les aventures d'un xicot-xicoteta que trobava el món bell i mal fet i que per tant creia que tenia el deure de seguir vivint i procurar endreçar-lo una mica". Montserrat Galícia, doncs, ens presenta un Ramon cornellanenc que viu la ràtzia d'Al-Mansur, i que en les seves diverses vides posteriors, com a noi o com a noia, assisteix a la convulsa evolució de la vila, fins que una menuda Ramona ens aporta el testimoni del Cornellà del nacionalcatolicisme.

amj

*****

**Els fills de
l'atzar**

de Blanca Mart

Tr. de Pilar Daniel i Gubert

"Ciència-ficció", 25, Pagès editors,
Lleida, juny 2012.

L'escriptora barcelonina establerta des de fa trenta anys a Mèxic, i que signa Blanca Mart, és l'autora d'*Els fills de l'atzar*. La novel·la ha estat editada a la col·lecció "Ciència-ficció" de Pagès editors, l'única col·lecció del gènere en català. Blanca Mart fa classes de literatura fantàstica i de ciència-ficció a l'Institut

Internacional de Prospectiva de la capital americana i havia editat aquesta obra a Mèxic el 1998 amb el nom de *La era de los clones*, en una versió reduïda. Amb vista a la traducció, que ha dut a terme Pilar Daniel, el text ha estat retocat i ampliat.

A la novel·la ens trobem amb un protagonista, el pilot Al Braker, que és del tot contrari a qualsevol tipus de tecnologia que atempti o interfereixi contra el que considera la llibertat dels humans, i això inclou la manipulació mental o la clonació. Però Al Braker, que és un dels millors pilots professionals, ha d'acceptar un encàrrec molt especial: recollir una científica i el seu clon del planeta Morvkov i dur-les a un altre planeta anomenat Neutrax. Aquest és el començament de la més trepidant de les aventures.

L'acció de la novel·la, amb diàlegs enginyosos i girs inesperats, ens arrossegarà com en una muntanya russa de sorpresa en sorpresa. Coneixerem personatges extraordinaris i mons i cultures diferents i estranys.

A més, se'ns ofereix la possibilitat de reflexionar sobre la clonació i sobre els avantatges i els inconvenients que representa ser clonat o néixer simplement, com tots nosaltres, lectors, com a fruits de l'atzar.

MG

CINEMA

Chronicle

Josh Trank, EUA, 2012.

El film utilitza el recurs del reportatge càmera en mà a càrrec d'un dels protagonistes, al més pur estil de *REC* o d'alguns passatges de *Super 8*, per presentar-nos una trama amb una mirada diferent de la que s'utilitza al cinema convencional. Així, els joves protagonistes de *Chronicle* es converteixen, de la nit al dia, en posseïdors d'un poder que creix a mesura que aprenen a utilitzar-lo; en aquest sentit, recorda la sèrie "Heroes" (NBC, 2006-2010), protagonitzada per una colla de persones joves amb poders sobrenaturals que han de ser utilitzats per a salvar el món. Al film del jove director Josh Trank, però, els poders adquirits no són utilitzats en un principi per a salvar res, sinó més aviat per a meravellar-se del que es pot arribar a fer, per a divertir-se i, de passada, per a lligar més del compte. El film transcorre en la seva primera part en un format de documental, fent servir el recurs de la càmera, però aviat esdevé inquietant: els personatges i el seu poder evolucionen i tenyeixen la trama amb tons obscurs, fins que es perd el format anterior quan els efectes especials més espectaculars fan acte de presència i la història ha de ser explicada des d'una mirada aliena a la dels personatges i la seva càmera.

El que hi ha rere *Chronicle*, però, no és tant l'adquisició de poders sobrenaturals que converteixen uns adolescents en herois efímers, sinó la capacitat de transformació dels éssers humans, la mal-leabilitat de la moral humana que es pot pervertir fins a uns límits insospitats en determinades situacions.

Chronicle és un nou film de ciència-ficció, breu, original i entretingut, que no ha passat el sedàs comercial al nostre país, però no es pot negar que aporta al gènere fantàstic en format cinematogràfic una manera diferent d'explicar històries.

Jordi de Manuel

*****

Prometheus

Ridley Scott, EUA, 2012.

L'any 1979 Ridley Scott presentava una pel·lícula de ciència-ficció titulada *Alien, el vuitè passatger*. El film va tenir alguna crítica recelosa, però amb el temps s'ha convertit en una obra de referència i de culte. *Alien* va tenir tres seqüeles, més o menys afortunades, a càrrec de James Cameron, David Fincher i Jean-Pierre Jeunet. Ara, més de trenta anys després, Ridley Scott reprèn d'una manera o altra aquella història.

Prometheus arrenca amb un humanoide suposadament arribat d'altres mons. Aquest ésser estrany, després de prendre's un beuratge, cau a l'aigua, i les seves cèl·lules desfetes donen origen a la vida al nostre planeta. En la següent escena, en un salt temporal al futur, veiem com uns científics descobreixen unes pintures rupestres amb unes figures que assenyalen un grup d'estels. La constel·lació de la qual van venir els nostres creadors?

I, en un tercer temps, assistim al viatge estel·lar pròpiament dit. La nau "Prometheus" té com a missió la recerca dels creadors de la raça humana, els "enginyers", que tenen totes les respostes.

Quant al repartiment, la cinta té dos clars protagonistes: l'actor de moda Michael Fassbender, en el paper d'un androide semblant al que interpretava Ian Holm a *Alien*,

i l'actriu Noomi Rapace, que pren el relleu de l'enyorada Sigourney Weaver en el paper d'incansable supervivent i lluitadora.

Prometheus és una pel·lícula impecable des del punt de vista tècnic. Imatges poderoses, impressionants efectes visuals, un brillant disseny de producció, i un excel·lent aprofitament de la tecnologia 3D, diuen... Qui fa aquesta ressenya, que viu en un país estrany, va haver d'escollir entre veure *Prometheus* en 3D en castellà o doblada al català sense 3D, i va escollir el català. Però, tot i això, pot certificar que la fascinació visual és absoluta.

En canvi, el film fa aigües pel que fa al guió. Pretén abordar les eternes qüestions que han inquietat la humanitat des de temps immemorial: qui som i si hi ha alguna cosa que ens transcendeixi més enllà del que coneixem. Aquest tema, que d'una manera magistral va plantejar i respondre el tàndem Clarke-Kubrick a *2001, una odissea de l'espai*, a *Prometheus* s'enfoca i es resol d'una manera confusa i matussera.

A això cal afegir uns diàlegs fluixos i amb poca substància i uns personatges secundaris totalment perduts i desdibuixats que tenen el seu moment de "glòria" quan es moren.

Amb tot, la pel·lícula de Ridley Scott és totalment recomanable, i no solament per als fans de la ciència-ficció, sinó per a qualsevol amant del cinema. *Prometheus* és un espectacle cinematogràfic en època de vaques magres.

MG

Revisant els clàssics

Soylent Green

Richard Fleischer, EUA, 1973.

El catedràtic d'Estructura econòmica Santiago Niño-Becerra, en un article a "L'Econòmic" el juny passat, per comentar l'informe de la Creu Roja de Catalunya "L'impacte de la crisi en les persones grans" recomanava al lector que veiés *Soylent Green*, perquè "el seu simbolisme s'adapta com un guant a la realitat actual". I també és oportú de recomanar la revisió del film en un butlletí dedicat a Calders, atès que el guió sembla inspirat en el seu conte "Zero a Malthus", de 1967, més que no en la novel·la de Harry Harrison. Vegem-ho.

Soylent Green es va estrenar comercialment entre nosaltres amb el títol *Cuando el destino nos alcance*; posteriorment, ja als anys noranta, en les projeccions televisives i a la Filmoteca va recuperar el títol inicial. El film se situa a Nova York l'any 2022, quan la ciutat té quaranta milions d'habitants (unes quatre vegades l'actual), amb problemes de subministrament energètic i de menjar i aigua, i amb multituds que dormen a les escales dels edificis. En Thorn (Charlton Heston) i en Sol (Edward G. Robinson) són dos policies que comparteixen l'habitable. El vell Sol recorda: "Quan era petit la teca era teca. Llavors els científics il·lustres van enverinar l'aigua, van contaminar la terra i es van carregar les plantes i la vida animal." La investigació que menen arrenca amb l'assassinat d'un magnat, William R. Simonson (Joseph Cotten), del consell de Soylent, l'empresa que subministra tota mena d'aliments, i que acaba de llançar una mena de galetes energètiques verdes que han de solucionar el problema alimentari: el Soylent Green, suposadament fet d'algues i plàncton. Aviat el quest es complica, perquè des d'altres instàncies volen fer deturar la investigació, que tanmateix continuen en Thorn amb perquisicions de carrer i en Sol als arxius, fins que aquest descobreix la veritat i moribund demanarà a en Thorn que aporti proves perquè ho sàpiga tothom: "Ho has de demostrar, has d'ensenyar què passa, la gent ho ha de saber." Els morts són retirats a misterioses "plantes de despulles" amb una mena de camions d'escombraries. En Sol, quan ha descobert què en fan, decideix retirar-se a l'anomenat "asil". Quan hi ingressa, li pregunten pel color preferit, la música que més li agrada..., i l'acompanyen a una sala on hi ha un llit confortable, on l'acomoden i li fan prendre una beguda. Tot seguit sona la música desitjada, la sala es tenyeix del color preferit, i a les parets es projecten paisatges amb canvis d'estacions, animals saludables, rius nets, peixos enlluernadors, postes de sol sublimes..., fins que arriba la mort plàcida. Però a partir d'aquí en Thorn

segueix el recorregut del cos d'en Sol: el camió de sanitat recull tots els cossos de "l'asil" i els duu a una planta industrial guardada per homes armats, on són descarregats, transportats per una cinta d'arrossegament, submergits dins una bassa..., fins que al capdavant de la instal·lació la matèria dels cadàvers surt en forma de galetes Soylent Green. Els oceans s'assequen, el plàncton s'acaba, i l'Estat fa de la gent aliment per a la gent.

El guió de Stanley R. Greenberg parteix de la novel·la *Make room! Make room!* de Harry Harrison, publicada el 1966 i ambientada als cinc darrers mesos de 1999. La població dels Estats Units ha arribat als 344.000.000 d'habitants (el 1996 en tenia 265.455.000, i el 2011, 311.592.000). El protagonista, el detectiu Andy Rusch, comparteix habitació amb el jubilat Solomon Kahn. Hi ha problemes de superpoblació, d'exhauriment de recursos i de manca d'aliments. El govern reparteix per beneficència uns suposats flocs de carn, que en realitat són fets de cargols. Quan es discuteix una llei per al control de natalitat, les organitzacions religioses i fonamentalistes preparen una gran manifestació per fer pressió perquè no s'aprovi. En Solomon, conscient que la manca de control de la població és una de les causes dels problemes, va a la contramanifestació, i és greument ferit en l'enfrontament entre uns i altres. La novel·la, doncs, incideix en l'exhauriment de recursos per excés de població, i el necessari control de la natalitat. La situació d'arrencada és la mateixa del film, també hi ha un crim i una investigació entrebancada per les implicacions polítiques i econòmiques, però la mort d'en Solomon té una significació diferent. I, enllaçant amb el comentari del principi, recordem que el conte de Calders "Zero a Malthus", publicat a "Tele/estel" el 8-XII-1967, presenta un futur 1997 en què l'Estat proporciona una mort dolça als ciutadans que han arribat a setanta-cinc anys, i hi ha indicis que les Cases de trànsit poden ser indústries on s'elaboren queviures, un aspecte que no surt a la novel·la.

amj

*****

Moments memorables del cinema de Ciència- Ficció

Soylen Green (Cuando el destino nos alcance): "L'eutanàsia" (VO)

CÒMIC

Ciència-ficció mig segle enrere

L'any 1962 va ser un any ple de contrastos. L'any de la gran nevada a la costa catalana, l'any del desbordament que causà morts a les comarques del Vallès, Barcelonès i Baix Llobregat, l'any del casament dels actuals reis d'Espanya, l'any de la mort de William Faulkner i de Marilyn Monroe i, en el món del còmic de ciència-ficció, l'any de *Barbarella* i de *Mort Cinder*.

A la primavera d'aquell any la revista "V Magazine" publicava, a França, la primera pàgina de *Barbarella*, un còmic escrit i dibuixat per Jean-Claude Forest que va revolucionar tant la visió que de la ciència-ficció tenien els còmics

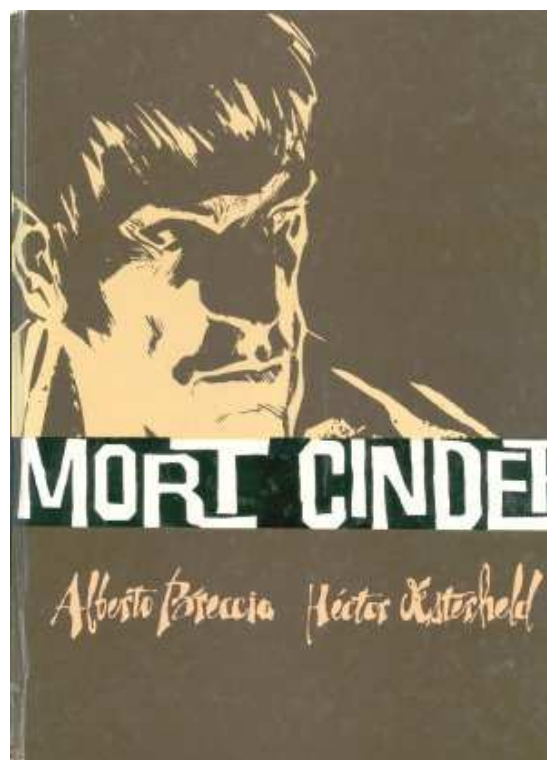
com la del tractament de l'erotisme i el feminisme. Encara que aquests, vistos amb una òptica actual, només es poden qualificar de *light*, no es pot pas dubtar que aquest còmic va significar la via d'obertura cap al que després, malament, s'ha denominat còmic d'adults. Si més no *Barbarella* va ser la primera d'una sèrie d'heroïnes que no solament mostraven generosament el cos, sinó que desplaçaven el paper dels herois tradicionals invertint els rols que una i altre havien representat en els còmics clàssics. Les Dale Arden sempre cobejades pels dolents de torn, esperant pacientment ser

rescatades pels respectius Flash Gordon, donaven pas a noies independents, atrevides, actives i desimboltes que prenién el paper protagonista principal.

L'any 1962 un còmic d'aquestes característiques havia de tenir moltes dificultats amb la censura (ens referim a la francesa, aquí ni pensar-hi!) i, per aquesta raó, "V Magazine" en va suspendre la publicació. Afortunadament Eric Losferld, l'editor de la Nouvelle Vague, va decidir publicar *Barbarella* en format de llibre especialitzat, amb la qual cosa, en sortir del mercat destinat a nens i joves, va gaudir d'una major permissivitat.

Barbarella, que, com tothom sap, va ser portada més endavant al cinema per Roger Vadim amb Jane Fonda de protagonista, no ha estat mai publicada al nostre país. Cosa lògica durant la dictadura, però és bastant inexplicable que no s'hagi fet en el període democràtic. Possiblement els editors el veuen com un còmic antiquat molt distanciat dels gustos i l'estètica moderns. Encara que això és cert, i que l'aportació de *Barbarella* al còmic és més important en el camp del guió que en el del dibuix, això passa amb una majoria de còmics clàssics dels quals es fan reedicions contínuament. Ara mateix està anunciada una incomprendible nova edició d'*El Guerrero del Antifaz*.

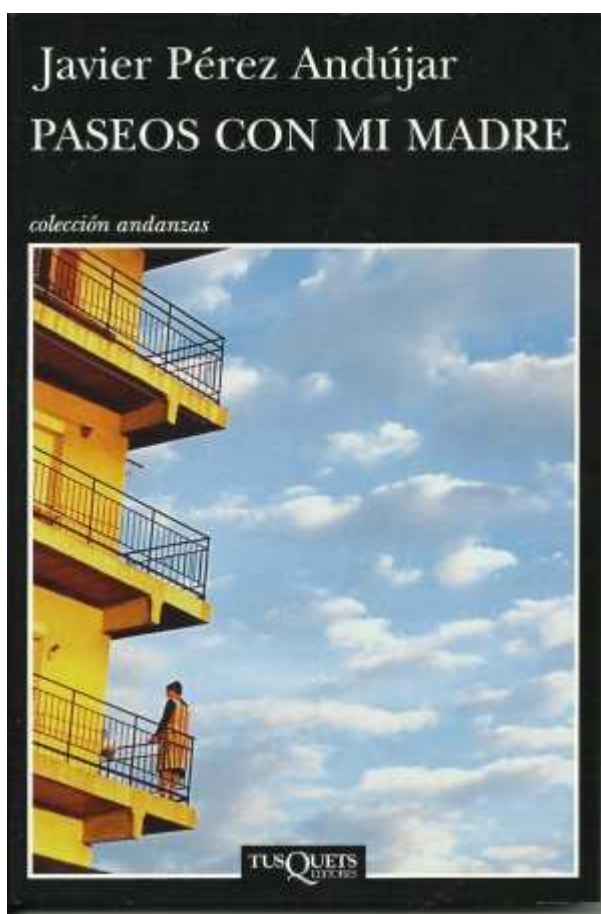
El 20 de juliol d'aquell any 1962 començava la publicació, al número 718 de la revista argentina "Misterix", de la sèrie *Erza Winston, el anticuario*, a les pàgines de la qual sortia per primer cop, el 17 d'agost, un personatge, Mort Cinder, que havia d'acabar donant el seu nom a la sèrie. És difícil posar una etiqueta de gènere a *Mort Cinder*, una obra mestra del còmic escrita per Héctor Germán Oesterheld i dibuixada per Enrique Breccia, si bé la que crec més aproximada seria la d'una ciència-ficció de viatges temporals. Uns viatges una mica *sui generis*, atès que el viatger mor al final de cada episodi i ressuscita al començament del següent. Aquestes successives vides o reencarnacions li permeten estar present en alguns dels episodis importants que s'han esdevingut al llarg de la història de la humanitat. La visió objectivada que veiem a través dels ulls i la narració del protagonista té un fort component progressista si tenim en compte l'any en què Oesterheld escrivia els guions. Si alguna cosa s'ha de destacar dels episodis és la denúncia de l'intent de domini de la llibertat dels homes, repetit constantment pels poderosos de qualsevol de les èpoques en què tenen lloc les aventures. Per a fer-se càrrec del fort contingut ideològic que té és bo recordar que Oesterheld, juntament amb les seves quatre filles, va ser un dels molts "desapareguts", l'any 1977, que hi va haver a l'Argentina durant la dictadura militar.

De *Mort Cinder* es van publicar en total deu episodis, que han estat recollits en un llibre. Un dels editors en castellà ha estat Planeta de Agostini.

Toni Segarra

TECNOCIÈNCIA EN FICCIÓ

La pluja àcida de Javier Pérez Andújar

Paseos con mi madre és l'últim llibre d'aquest autor de Sant Adrià de Besòs, conegut per les seves brillants aparicions al programa literari "L'hora del lector" d'Emili Manzano i per ser, amb Julià de Jòdar, una de les poques veus literàries de la immigració metropolitana. En un seguit de capítols, de to memorialístic i assagístic, ens explica, per exemple, com de jove se sentia més dels suburbis americans que veia al cinema que no pas de Barcelona. Quan parla de les lectures, les pel·lícules i els còmics que han acabat formant el seu pòsit literari, curiosament, cita tot de llibres científics. Pérez juga a fer una aproximació curiosa al llenguatge científic: hi busca una clau

literària o, si es vol, metaliterària:

Los científicos son humoristas de la palabra, que escriben frases para que luego las diga Mariano Ozores: Los frústulos de las diatomeas se sedimentan por gravedad. El lenguaje científico irá haciéndome filólogo de una forma más inmediata o menos diacrónica que los manuales de Rafael Lapesa. En Plantas medicinales o el Dioscórides renovado de Font i Quer, o en su Diccionario de botànica, lo que iré buscando será el léxico, pero no la palabra que le corresponde a cada ser, a cada objeto, como el nombre exacto de las cosas que Juan Ramón exigía a su

inteligència. Lo que practicaré será un esoterismo lírico heredado de las correspondencias de Baudelaire, de su creer que las palabras las crea la naturaleza.

I el text d'aquest capítol, titulat "Lluvia ácida", continua amb originals i brillants interpretacions del llenguatge científic i amb la fascinació de l'autor per l'origen dels noms populars que hi ha darrere les denominacions científiques. La química, la cristal·lografia i l'astronomia també són presents al llibre i l'ecologia servirà per a fer reflexions sociològiques sobre les relacions entre el centre i la perifèria del cap i casal.

Jordi Font-Agustí

OPINIÓ

La ciència-ficció de Pere Calders

Pere Calders (1912-1994), que s'havia donat a conèixer com a escriptor i dibuixant en revistes i diaris d'abans de la guerra, el 1936 va publicar el primer volum de contes, *El primer arlequí*, amb relats que ja manifesten el to que tindrà la seva producció posterior: sovint arrencades realistes que amb jocs de paraules ens enfronten a una "altra" realitat, o una realitat "altra", i també arguments que l'acosten a la primitiva ciència-ficció, com "La meva estada al centre de la Terra", al·lusió verniana amb un globus terraquí immens construït per a una exposició amb finalitats científiques, o "Pista fantasmal", que experimenta amb l'ordenació del temps.

L'esclat de la guerra impedí el ressò immediat

de l'escriptor. Amb la derrota, Calders s'exilià, primer a França i després a Mèxic. Pel que fa als contes, el 1955 li van publicar a Barcelona *Cròniques de la veritat oculta* (premi Víctor Català 1954), que li va suposar el reconeixement com un dels renovadors de la narrativa catalana a la postguerra; entre altres contes transgressors del realisme, hi trobem "L'home i l'ofici", sobre el desdoblament. El 1956 a la revista "El Pont" publica "L'espiral", conte de ciència-ficció sobre la cursa armamentística. El 1957, "Reportatge del dia repetit", sobre alteracions temporals, dins *Gent de l'alta vall*; el 1959, *Demà a les tres de la matinada*, volum que a més del conte del mateix títol, amb el llançament d'un coet casolà tripulat, en recull d'altres que convé tenir en compte; i també aquells anys, "Explorador celeste a la deriva", amb un extraterrestre diminut que aterra en un pessebre nadalenc. A més, va enllestir la novel·la fantàstica *Ronda naval sota la boira*, que a causa de l'ambient favorable a la narrativa realista no es va publicar fins al 1966. Pere Calders va tornar de l'exili el 1962, i es va reincorporar a la vida literària catalana. Sobretot des de les pàgines de "Serra d'Or" va mantenir una civilitzada polèmica a favor de la literatura fantàstica, en contra del monolític realisme social imperant. El 1968 va publicar el volum *Tots els contes*, que representava el reconeixement de la seva narrativa breu; hi trobem relats com "La Nemours 88" o "Àtoms per a la pau", contes de ciència-ficció publicats al setmanari "Tele/estel" el 1966; en aquest mateix setmanari també va publicar "Zero a Malthus" (1967) i "El millor amic" (1968).

I així anem trobant aportacions de Calders en els successius volums que va publicant, en què també reedita contes publicats en revistes, com "El planeta In", publicat a "Ciència" el 1980: *Invasió subtil i altres contes* (1978, on recull "Zero a Malthus", "Un trau a l'infinit", "El millor amic", "La rebel·lió de les coses" i "La societat consumida"), *Tot s'aprofita* (1983, on recupera "El planeta In", a més d'"Assaig general", "Coses que passen", "Incredulitat" i "Cibernètica"), *Tres per cinc quinze* (1984, amb "Reportatge del dia repetit", "Demà a les tres de la matinada", "L'espiral" i "La Nemours 88"), *De teves a meves* (1984, on recupera "Àtoms per a la pau"), *Un estrany al jardí* (1985, que inclou "Tecnologia al galop", "El miracle de l'ànima" i "Triangle màgic"), *La revolta al terrat* (1987, en què recupera, entre d'altres, "L'espiral").

Pere Calders va morir el 22 de juliol de 1994. Pòstumament, el 2008 van publicar les seves novel·les inacabades *La ciutat cansada*, amb la idea d'una ciutat fantasma abandonada per tots els habitants, que s'afegeixen a una llarga marxa sindicalista, i

Sense anar tan lluny, experiment sobre la immutabilitat del temps i la falta de distinció entre passat, present i futur.

Al pròleg de *La meva àvia, la planta* d'Antoni Ribera, Pere Calders defensava la denominació ciència-ficció (enfront de fantasia científica): "A mi em sembla que la ciència, cada vegada més, ha anat prenent una volada màgica, fantàstica, i en canvi la fantasia ha tendit a espuntar-se, qui sap si de resultes del predomini de la ciència. Si això fos realment així, el fet d'introduir-hi el concepte de ficció com a invenció poètica em semblaria un gran encert."

(A les imatges, Pere Calders amb Carme Solé Vendrell a les escales de la llibreria Ona el 1982, i a casa seva el 1991.)

amj

RELAT

La tercera invasió

El governador estava mig endormiscat després de menjar el seu àpat favorit i el seu assistent li anava acomodant delicadament els vuit tentacles en flonjos i confortables coixins.

Sobtadament entrà el secretari i fent voleiar els onze ulls amunt i avall cridà amb la boca anterior:

-Senyor governador, ens estan envaint!

-I com ho sabeu, senyor secretari? -digué el governador arrossegant la veu i incorporant endavant el seu cos gelatinós.

**-Senyor governador, centenars de naus estan aterrant al nostre aeròdrom i els analistes es temen el pitjor. Els detectors de substància viva alienígena s'estan tornant bojós, pel que sembla a cada nau hi ha més d'un centenar d'éssers vius
-continuà cridant el secretari.**

-I per què els nostres sensors de vigilància no ho han detectat?

-Pel que diuen els tècnics, aquestes naus que ens han envaït han arribat sobtadament, es veu que viatjaven a una velocitat molt propera a la de la llum. Naus de neutrins, ha confirmat el director general del laboratori de tecnologies avançades.

-Naus de neutrins? Sens dubte vénen de molt lluny i tenen una tecnologia infinitament superior a la nostra. -El governador començà a lliscar damunt del seu llardós peu i dibuixà una espiral de bava al voltant del secretari-. I són perillosos, aquests visitants?

-No ho sé, governador, demanaré els darrers informes dels nostres observadors al lloc de l'aterratge. -El secretari es posà un tentacle a la tercera orella i tancà tots els ulls durant uns segons-. Senyor governador, m'informen que alguns invasors han començat a baixar de les naus i es dirigeixen cap a la terminal. En principi no semblen amenaçadors, perquè no mantenen cap formació militar ni aparentment duen armes. També m'informen que es mouen gairebé lliscant sobre una mena de petites plataformes que tenen al final de les extremitats inferiors, la majoria es desplacen lleugerament encorbats endavant i ensenyen una filera de dents. Alguns porten en una de les dues úniques extremitats superiors una mena de giny que no sembla gaire perillós i que els dóna un aspecte de trípod quan es mouen. Aparentment n'hi ha de dos sexes diferenciats, en principi, per la indumentària que cobreix la seva lletosa pell. Els de cap rodó alopècic porten una mena de fundes que els protegeixen les extremitats inferiors i els altres, que tenen el cap cobert amb una estranya substància filamentosa, molt més nombrosos per cert, duen una mena de tubular d'aparença tèxtil que no els tapa totalment les extremitats. Avancen amb pas lent, es fixen en tot el que veuen amb admiració i xiuxiuegen entre ells contínuament en un codi de comunicació desconegut per a nosaltres -informà el secretari.

-En principi no semblen una amenaça -digué despreocupat el governador-, però pel que dieu són molts. Ens caldria saber d'on vénen o com a mínim de quina espècie són. Contacteu amb el Centre d'Identificació a veure què en saben.

Després d'uns instants d'espera el secretari digué:

-Senyor governador, ja tenim una primera opinió amb una possibilitat d'error de només un 0,01%. Els nostres científics creuen que son terrícoles, però...

-Terrícoles! -bramà el governador-. Però com és possible que aquests éssers tinguin una tecnologia tan avançada? I quin és el però que m'heu anunciat?

-Doncs, pel que m'informen, podria ser que el secret de tot plegat fos dins d'unes bosses de color blau que porten tots i cadascun d'ells penjada a l'espatlla. Els

nostres experts estan intentant esbrinar què significa la llegenda que llueixen.

-Porten alguna inscripció críptica? -interrogà el governador.

-Efectivament, senyor -respongué el secretari-, a la bossa tots hi porten la grafia: **IMSERSO**.

Pep Homar

C(F)URTS

Encara amb una certa ressaca de Jocs olímpics, esperem que arribi l'hivern somiant una mica:

Una imatge ben simple d'una idea que a tots se'ns deu haver acudit algun cop:

BESTIOLES GALÀCTIQUES

del Manual de Supervivència Estel·lar d'en Jordi Gort

Als voltants del sector 574 de la galàxia s'ha posat de moda adoptar uns petits simioides del gènere *Lumen* que es porten a passejar sobre l'espatlla pel carrer i que per l'empatia i la delicadesa naturals han resultat ser molt bons companys en les converses que acostumen a produir-se tot passejant entre els vianants. Les seves gesticulacions i el seu dèbil però contundent domini del català fan que sempre que un interlocutor es queda sense paraules ell hi fiqui la seva cullerada totalment oportuna i adient al tema que s'està tractant.

Del Manual de Supervivència Estel·lar. Ref: 28hetvw

Recordeu que la sortida del número 34 coincidirà amb el començament de l'hivern.